

O lastninstvu v planinski organizaciji pa je bilo v naslednjih urah kljub temu izrečenih še veliko besed.

HUDE BESEDE NA RAČUN VODSTVA

Potem ko so poročevalci prebrali svoja poročila o delu PZS v zadnjih štirih letih, je že kar prvi razpravljalec **Boris Žunko** iz PD Maribor Matica načel to vprašanje in dejal, da so planinci tega društva ogorčeni nad delom poslovnega odbora PZS. Delal je, da je mariborska podružnica SPD po prvi svetovni vojni kupila koč na Žavcarjevem vrhu in celo prevzela nase dolg za nakup, nato so domači planinci kupovali okoli koč še zemljo, po drugi svetovni vojni je vse to vzela država in to dodelila Fizkulturni zvezi Slovenije, lanskega 1. decembra pa je PZS dala v najem 3,6 hektara njihovega gozda, ne da bi lastnike o tem kaj vprašala. O tem je matično planinsko društvo, se pravi lastnik tega gozda, zvedelo šele tri mesece pozneje. Delegat mariborskega PD je zahteval, da jim vrnejo, kar jim je bilo odvzeto, sami pa so tudi vložili zahtevek za denacionalizacijo. »O taki samovolji bi moralo nedvomno reči kakšno besedo tudi častno razsodišče PZS in ukrepati proti tistim v planinski organizaciji, ki so odgovorni za odtujitev planinskega premoženja,« je dejal predstavnik PD Maribor Matica, ki je še povedal, da je tajnik PZS pred kratkim dejal, da planinskih koč planinskim društvom ne bodo vračali, ker da ne znajo gospodariti z njimi. Rekel je še, da je PZS odtujila tri planinske koč, o čemer je mariborsko PD pri upravnem odboru PZS vložilo protest, vendar ni dobilo nikakršnega odgovora.

Čeprav parcela v Logarski dolini ni prišla na dnevni red skupščine kot posebna točka, je bilo o njej v splošni razpravi precej razprave. Tako je **Andrej Kuzman** iz PD Velenje dejal, da je sicer lastnik sporne 23 000 kvadratnih metrov velike parcele resda PZS, vendar bi bilo primerno, da bi se pred tem posvetovali z domačimi planinskimi društvi o tej zemlji, ki je eno od najlepših območij v Logarski dolini, predsednik in tajnik PZS pa naj bi bila nemara celo dolžna dati tamkajšnjim planinskim društvom izvod pogodbe. — Podobno je razpravjal tudi delegat PD Celje **Zoran Tratnik**, ki je rekel, da je cena za sporno parcelo — če nič drugega — vsaj osemkrat prevelika, poleg tega pa je rekel, da bodo planinska društva, ki jih takšne zadeve ne zanimajo, ker sama nimajo svojih planinskih koč in zemlje, najverjetneje prevzela stališče Planinske zveze Slovenije (kar se je pozneje v resnici v glavnem tudi zgodilo).

Tone Poljšak iz PD Ljubljana Matica je na skupščini povedal, da lastninstvo ni tako preprosta zadeva, da bi bilo mogoče o tem zadnje besedo izreči na tej skupščini. Mnenja je, da

nikakor ne bi bilo primerno tega problema uređiti samo s pogodbo med lastnikom (PZS) in najemnikom planinske koč (PD), saj je bilo pri vsaki planinski koči ogromno narejeno izključno iz lokalnih virov, poleg tega pa je treba vsekakor vedeti, da planinska društva krepijo materialno podlago PZS. — Podobno je govoril tudi **Branko Šega** iz PD Mežica, ki je dejal, da ima njegovo planinsko društvo pet planinskih postojank, med njimi tudi nekdanjo mejno vojašnico, ki bi jo domači mladi planinci nedvomno upravljali z mnogo večjim navdušenjem, če bi postala njihova lastnina.

DOBRO ZAVAROVANA LASTNINA

Ostro je zaradi razpolaganja PZS nad planinsko lastnino protestiral **August Kocjan** iz PD Impol iz Slovenske Bistrice, ko je dejal, da je PZS mirno pristala na denacionalizacijo treh hektarov gozda, ne da bi njegovo planinsko društvo, ki je doslej skrbelo za ta gozd, karkoli vedelo o tem. Vprašal je tudi, zakaj nekatera PD lahko dobijo lastnino nazaj, druga pa ne, in se glede tega zavzel za enotno politiko PZS. — **Franc Gorišek** iz Obalnega PD iz Kopra je ob teh razpravah menil, da gre do narazen družine, kjer se prehudo pripravijo o lastnini, taisto pa velja tudi za planinsko organizacijo. Menil je, da bi lahko marsikaj s tega področja uredili že na sestankih upravnega odbora PZS, da do seda-

Spremenjen častni kodeks

Po skoraj natančno 20 letih je slovenska planinska organizacija izpopolnila in dopolnila Častni kodeks slovenskih planincev, katerega doslej veljavno besedilo je pred skupščino PZS leta 1973 sestavil **dr. Dore Tominiš**. Letošnja skupščina PZS je tako sprejela sedanjemu času primeren »planinski bonton«, iz katerega navajamo nekatere pomembne in zanimive točke.

- Vsak član slovenskega planinskega društva se prostovoljno in moralno zavezuje, da se bo po tem kodeksu ravnal in da bo ob morebitnih hujših kršitvah načel odgovarjal pred ustreznimi organi planinske organizacije.
- Planinec z osebnim zgledom in ravnanjem skrbi, da gorsko okolje ohranja tako, da na planinskih poteh, posebej še na vrhovih, počivališčih in razglediščih ne odmetava odpadkov; le-te odnaša s seboj v dolino in odlaga na urejenem smetišču.
- Planinec ne povzroča hrupa, ne proži kameinja, ne kuri ognja v gozdu ali njegovi bližini, ne uničuje cvetja, ne glede na to, ali je to zaščiteno ali ni. Tudi ne dela škode na planinskih pašnikih, objektih in nasadih. Vedno misli na to, da imajo tudi tisti, ki prihajajo za njim, pravico do pristnega, čistega okolja.

njih razprav sploh ne bi prišlo. V zvezi z denarnimi zadevami je tudi dejal, da nima samo PD Ljubljana Matica svoje kočice na Kredarici, ampak imajo drugod po slovenskih gorah svoje kočice tudi druga planinska društva, čeravno je ljubljansko društvo za gradnjo te svoje kočice doslej dobilo že toliko denarja od planinske organizacije, kolikor ga ne more nihče več dobiti.

V tej razpravi se je oglasil tudi dosedanji predsednik PZS Andrej Brvar, ki je poudaril, da menda še noben upravni ali glavni odbor PZS doslej ni dal iz rok tako malo planinskega premoženja kot sedanji, zadnji, pa je kljub temu deležen tako številnih in ostrih kritik. Predlagal je, naj bi takoj izvolili petčlansko skupščinsko komisijo za lastninjenje planinskega premoženja, kar je skupščina tudi sprejela, na čelu te komisije pa je dosedanji podpredsednik PZS **Jože Stanonik** iz PD Škofja Loka.

Janez Duhovnik je ob tej razpravi povedal, da sta glede lastništva planinskih koč pri nas dve stališči: da bi PZS in planinska društva sklenili najemno pogodbo med lastnikom in najemnikom ali da bi kočice prišle v last planinskih društev. Vodstvo PZS, je dejal Duhovnik, se karseda trudi, da bi obdržalo planinsko lastnino, ki pa je ne obvlada več. Zato bi bilo po njegovem mnenju nemara umestno, da bi planinska društva dobila kočice v last, vendar bi bila v tej lastnini vgrajena varovalka, da tega planin-

skega premoženja ne smejo odprodati ali oddati. Podobno stališče je imel tudi predstavnik PD Celje, ki je dejal, naj bi PZS prenesla lastništvo planinskih postojank na tista planinska društva, ki so jih sama gradila in vzdrževala. Na koncu koncev je vendarle prevladalo mnenje, naj o vseh teh lastniških zadevah odslej odloča skupščinska komisija za planinsko lastninjenje, ki jo je skupščina poimensko imenovala.

VROČA TEMA: KATEGORIZACIJA VODNIKOV

V razpravi so resda govorili največ o lastništvu in lastninjenju, kar je bilo glede na sedanje razmere v celotni državi tudi mogoče predvideti, vendar ob tem tudi še o drugih pomembnih planinskih problemih. Več razpravjalcev, med njimi **Tone Jarc** iz PD RTV Slovenija, **Tomaž Vrhovec** iz PD Domžale, **Dragica Onič** iz PD Poljčane, Franc Gorišek iz Obalnega PD in **Miro Markič** iz PD TAM Maribor, je razpravljalo o neurejeni kategorizaciji vodnikov v slovenski planinski organizaciji, ko nekaterim dolgoletnim planinskim vodnikom ni več dovoljeno vodenje po domačem visokogorju, zaradi česar bi lahko bilo bistveno prizadeto delo predvsem izletniških sekcij planinskih društev. To bo treba v najbližji prihodnosti vsekakor urediti in ob tem upoštevati enotno kategorizacijo vodnikov v PZS: da bo vsakdo natančno vedel, kakšnega

- Pomembna je iskrena, nesebična tovariška pomoč z nasveti in opozorili izkušenih neizkušenim ali neprevidnim planincem o pravilni hoji, počitku, prehrani, oblačilu, opremi, orientaciji, nevarnostih, o ravnanju v nesrečah itd., neposredna pomoč utrujenim, izčrpanim, ogroženim, poškodovanim, zlasti hitra pomoč v nesrečah. Ta dolžnost ne zadene samo članov Gorske reševalne službe, temveč moralno zavezuje slehernega planinca.

- Planinec ve in se zavestno odloča, da hodi previdno in je za hojo psihično in fizično pripravljen ter primerno opremljen. To mu nalaga odgovornost do samega sebe in tovariška dolžnost do drugih. V stiski si predvsem pomaga sam, na pomoč kliče le tedaj, če si sam ne more pomagati.

Grob prekršek načel planinske etike predstavljajo sprejem ali celo zahtevek plačila za ponujeno pomoč.

- Lepa planinska navada je, da se planinci med seboj pozdravljajo, kar je zunanji izraz planinskega tovarištva in spoštovanja. Pozdrav je vljuden in prisrčen, pri tem pa ne čakamo nanj. Lepo je, če tisti, ki gredo na turo, pozdravljajo tiste, ki se s ture že vračajo. S tem jim dajo priznanje za že opravljen planinski vzpon. (Na skupščini PZS je bila o tem določila razprava,

ko je verjetno — o tem ni nihče odločal — obveljalo, naj bi bilo ravno obratno in naj bi načelno prvi pozdravil tisti, ki se lahko vrne, če vrača z gore, odgovori pa mu tisti, ki sopiha navkreber, kar je bilo običajno tudi doslej.) Nevljudno je, če na pozdrav ne odzdravljamo.

- Povsod v družbi, v gorah pa še bolj, mora obveljati načelo enakopravnosti med planinci. Nezdržljivo s pravim planinstvom je kakršnokoli socialno, narodnostno, rasno in drugo razlikovanje.

- V planinstvu velja temeljno pravilo, da imajo v gorah absolutno prednost bolni, otroci in ženske. V planinstvu imajo manj izkušeni in slabotni ter starejši pred mlajšimi prednost. Starejši planinci prenašajo svoje izkušnje na mlajše, ti pa jih upoštevajo. Pri srečanju na ozkih planinskih stezah se spretnejši, močnejši, zlasti mlajši umakne šibkejšemu (starejšemu), na prehodih preko nevarnih mest, snega, vode ipd. prepustimo šibkejšemu ugodnejši položaj, pri prenočevanju, zlasti če je planinski dom, kočica ali zavetišče prenapolnjeno, prepustimo šibkejšemu ali bolj izčrpanemu boljše ležišče.

- Uživanja alkoholnih pijač ne priporočamo, v vsakem primeru pa mora biti zmerno. V planinski kočici kadimo le v za to določenih prostorih. Če teh ni, potem kadimo izven planinske kočice.